

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2020-248

2.4.2020

Landkreditt Forsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Falt på arbeid – rygg-, nakke- og tommer – ferieopphold – årsakssammenheng – juridisk bistand.

Forsikrede falt i en trapp mai 2015 på arbeid. Hun oppsøkte lege 3 dager etter hendelsen, og ble deretter sykemeldt. Sykemeldingen ble forlenget i varierende grad frem til forsikrede reiste på ferie i juli 2015. Journalnotater før forsikrede reiste på ferie viste smerter i rygg- og nakke. Etter ferieoppholdet på ca. en måned, oppsøkte forsikrede fastlegen i slutten av august 2015 grunnet smerter i rygg-, nakke- og armene. Hun ble igjen sykemeldt. MR-undersøkelse i september 2015 viste prolaps i ryggen. Selskapets rådgivende lege konkluderte i juni 2016 med at det ikke forelå årsakssammenheng, og selskapet avslo krav om utbetaling. Forsikrede innhentet en spesialisterklæring i februar 2018, som la til grunn årsakssammenheng med rygg, nakke og tommel med samlet skadebetinget vmi 19 %. Selskapet opprettholdt avslaget. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og hennes senere plager i rygg-, nakke-, og tommer. Det var heller ikke grunnlag for fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (produksjonsansatt, f. 1965) falt i en trapp på jobb fredag 8.5.15.

Fastlegen noterte 4.3.13 magesmerter i tillegg til smerter i rygg og nakke. Den 20.5.14 ble notert hoftesmerter som kom og gikk. Disse var 27.5.14 i bedring, men det ble notert at plagene hadde flyttet seg mer bak i ryggen. Det ble tatt røntgen, og 12.6.14 skriver fastlegen at plagene primært satt i høyre hofteregion. MR lenderygg 19.8.14 viste noe funn, men ikke holdepunkter for rotaffeksjon. Legen noterte 22.8.14 fortsatte hoftesmerter, og at smertene til tider flytter seg bakover i ryggen. Av epikrise 3.9.14 fra sykehuset Ø. fremgår at forsikrede var under utredning for hofte- og ryggplager. Fastlegen noterte 4.9.14 fortsatt smerter i ryggen med stråling til sete, samt sykemelding i ti dager for korsryggsmerte.

Etter fallet fredag 8.5.15 oppsøkte forsikrede fastlegen mandag, 11.5.15. I journalen heter det:

Falt ned stål trapp fredag. 2 trinnetrapp og ned på betonggulv. Får mer vondt i nakke, rygg og sete nå i helgen. Jobber i produksjon ved ... Ønsker sm. opplyser om mulighet til egenmelding.

US: Skrubbsår lumbalt og ekkymose over venstre nate. Uttalt palpør over parvertebral m. Også uttalt palpør over trapezius m bilat. Ingen nedsatt kraft i over eller underarms. Ingen utstrålende smerte.

V/T: muskulært betinget. Ikke brukt smertestillende. Får sm for 3 dager. ...

I telefonsamtale med fastlegen 18.5.15 opplyste forsikrede at hun hadde veldig vondt i rygg etter fallet, søvnproblemer på grunn av smerter, og at hun på grunn av plagene ikke hadde klart å gå på jobb 15.5.15. Den 19.5.15 ba hun om en røntgenundersøkelse. Det nevnes vedvarende korsryggsmerte (VAS 5), søvnproblemer, men også at hun ikke fremsto smertepåvirket. Ingen

utstråling. Hun brukte noe smertestillende. Legen sykemeldte henne 100 % 14.-24.5.15, og deretter 50 % til 31.5.15, samt henviste til røntgen.

Forsikrede ringte til legevakten 25.5.15, og viste til fallet, at rygg var blitt bedre, men at hun nå hadde *"fått smerter i hele v side og opp i skulder – ved bevegelse (feilbelastning pga smerter lenger ned?) Hun har ikke bryst smerter. Pusten er slik den pleier. Hun ønsker forlengelse av sykemelding."*

Fastlegen noterte 26.5.15 smerter i nakken og venstre skulder *"siste dager"*, og ga sykemelding 25.5.-7.6.15

Røntgen av lumbosacralcolumna 29.5.15 viste moderat venstrekonveks scoliose. Ingen funn av gamle kompresjonsfracturer.

I melding om yrkesskade til Nav 28.5.15 beskrives hendelsen slik:

hun skulle på filelinje 2 og måtte gå ned trappa så sklei hun på den og falt på venstre side og hun traff trappa i korsryggen og falt ned i gulvet. hun tok seg for med begge hendene. trappa var våt og det er en to trinn trapp.

Legen noterte 1.6.15 oppfølging for korsryggsmertene og at hun hadde fått smerter i venstre nakke og arm. Ingen utstråling eller kraftsvikt, og at hun fremsto ikke som smertepåvirket. Hun ønsket seg forsiktig ut i arbeid, og fikk forlenget sykemelding en uke, deretter 50 % jobb. Forsikrede skulle reise til utlandet i juli.

Nav godkjente 2.6.15 *"Fall med vridning av rygg og venstre skulder"* som en yrkesskade, uten nærmere begrunnelse.

Legen sykemeldte henne 5.6.15 100 % til 12.6.15. Den 12.5.15 er det notert i journalen:

Pas kommer for konsultasjon. Angir litt nakke og korsrygg smerter. Virker ikke smertepreget . Minimalt palpørm ve trapezius, sidelik kraft i overeks Normal ROM i nakke. Også lett palpørm et punkt ve flanke .

Pas har drevet med hagearbeid og gressklipping uten problemer. Skal til fysioterapaut til tirsdag. Oppfordres sterkt nå til å kommet tilbake i arbeid. Ingen grunnlag for videre 100% sm.

Sm 50% 1 uke, deretter 20%. Pas skal så avvile 5 uker ferie. Og u.t regner med hun er i fullarbeid etter det.

Forsikredes pass viser at hun oppholdt seg i et annet land 4.7.-4.8.15.

Etter det som er opplyst begynte hun etter hjemkomsten å jobbe.

Neste legenotat er 25.8.15. Forsikrede hadde da smerter i ryggen til tross for behandling hos fysioterapeut, smerter i nakke og ned i armene. Hun ble sykemeldt 24.-31.8.15, og henvist til MR av lumbal-/cervical-/thoracal-columna. MR cervicalcolumna 27.9.15 viste C6/C7 "et paramediant til venstre stående prolaps som imprimerer venstre recessus og komprimerer avgående rot.". Til MR samme dag av LS Columna var det bilder fra 2014 til sammenligning. Resultat: Diskret degenerasjon av skiven med protrusjon og ruptur av annulus fibrosus i L3/L4 og L4/L5-nivået uten rotaffeksjon.

Den 9.10.15 omtaler legen fortsatt fysioterapi og at forsikrede var mer eller mindre plaget med smerter i nakken og ryggen. Hun var sykemeldt for korsrygg smerter 16.-31.10.15. Diagnosen ble 30.10.15 endret til cervical skiveprolaps. Situasjonen var stort sett uendret 2.11.15, da hun ble sykemeldt med samme diagnose til 30.11.15. Plagene og sykemeldinger fortsatte. Legen noterte 2.2.16 at forsikrede fikk vondt i ryggen hvis hun sto mer enn en time, og at hun fortsatt hadde smerter i nakken som strålte til høyre arm og oppover, verking om natten, og vansker med å kjøre bil. Hun trente med turer og fysioterapi.

Forsikrede meldte skaden til selskapet 18.12.15.

I udatert notat opplyste forsikrede at hun hadde store utfordringer med hjemmearbeid.

Selskapets rådgivende lege, spesialist i ortopedisk kirurgi A. uttalte seg 1.6.16. Han mente at forsikredes prolaps var degenerativt betinget og ikke en følge av et traume. Det var ikke påvist konkrete skader etter fallet, men plagene frem til 26.6.15 kunne skyldes strekk-/slagskader. Det var deretter et opphold frem til ny sykemelding fra 24.8.15, men de aktuelle og senere plagene skyldtes da mest sannsynlig skjevhet i ryggen, skoliose, og degenerative prosesser i nakke og lenderygg. A. konkluderer slik:

Skadene ... fikk da hun falt under arbeid 08.05.15 har mest sannsynlig ikke gitt varige mén.

Årsaken til at hun ble sykemeldt i august 2015, og ikke har kommet tilbake i arbeid etter det, er mest sannsynlig skjevhet i ryggen, skoliose, og degenerative prosesser i nakke og lendrygg.

Selskapet avsto kravet 15.6.16, og har fastholdt avslaget.

Nav avsto 1.9.16 krav om arbeidsavklaringspenger, idet det la til grunn at forsikredes arbeidsevne ikke var vesentlig nedsatt i ethvert yrke. Nav avsto 10.4.17 krav om ménerstatning fordi det ikke foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes senere plager. Det ble særlig vist til manglende brosymptomer mellom 27.6.15 og 24.8.15, og til at plager i nakke og skuldre først ble notert tre uker etter hendelsen.

Forsikrede innhentet 14.2.18 erklæring fra spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering H. Etter hans vurdering var kravene til skadeevne, forenlighet samt akutt- og brosymptomer oppfylt. Under overskriften *Vurdering av årsaksforhold* skriver han:

... Dette er også bekreftet ved Info.dok som viser oversikt over lite sykmeldingsforhold før den aktuelle skade. Det virker til å være noe nytt som har oppstått etter skaden. Det er påvist forandringer på MR av nakke og rygg med degenerasjon av skive og protrusjon og ruptur av anulus fibrosus i L3/L4 og L4/L5 uten rotaffeksjon. Det er bilder til sammenligning fra 2014, og man har da ikke de samme forandringer med ruptur. Vanligvis skal det svært store traumer til før det oppstår skiveruptur, men man kan ikke se helt bort fra det. Hun har symptomer fra grunnleddet høyre tomme; og det er påvist skade og øket bevegelighet av tommel, som tegn på at et sidebånd er røket delvis eller helt (UCL). Dette kan invalidisere håndfunksjonen ganske mye. Det er forandringer i nakken som er av degenerativ karakter, og det er påvist et prolaps. Jeg vil ikke påstå at prolapsen henger sammen med skaden, men det kan ikke utelukkes, og hun vil i alle fall få mer symptomer dersom hun får en uventet bevegelse av nakken når det er et prolaps der.

Etter Hs vurdering er det mer enn 50 % sannsynlig at fallet er årsak til forsikredes plager i korsrygg, nakke og tommel. Hva gjaldt varig medisinsk invaliditet (vmi) anslo han nakkeplager til 10 %, korsrygg til 10 % og tommel til 6 %, og samordnet 24 %. Etter 5 % fradrag av inngangsinvaliditet for noe ryggplager, ble samlet skadebetinget vmi satt til 19 %.

Selskapets rådgivende lege A. kommenterte Hs erklæring 10.5.18. A. viste blant annet til at nakke- og skulderplager først tilkom tre uker etter fallet og at skade i hånd/tommel ikke er nevnt i noe notat tidsnært til hendelsen. Han uttalte videre at forløpet med plagene som avtok frem til sommeren var forenlig med forventet medisinsk utvikling. Han fastholdt konklusjonen fra 2016.

Trygderetten opphevet 5.6.19 Navs avslag på yrkesskadeerstatning for så vidt gjaldt skade i hånd/tommel. Retten fant det ikke sannsynliggjort at det var årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes nakke- og korsryggsmerter. Nav innvilget 10.9.19 arbeidsavklaringspenger med tilbakevirkende kraft, fra 24.8.16 til 30.4.20.

Forsikredes advokat opplyste at hun ikke hadde mottatt kopi av selskapets tilsvarende i saken, og ga 22.1.20 kommentarer i saken.

Forsikrede har lagt frem spesialisterklæring utferdiget av dr. N. 19.12.19, innhentet av Nav etter Trygderettens kjennelse. Ettersom Nav var bundet av Trygderettens vurdering hva gjaldt

spørsmålet om årsakssammenheng og fallet, var spesialistens mandat begrenset til å redegjøre for, og vurdere forsikredes ev. tommelskader. Undersøkelsen 19.12.19 viste "lettgradig skade på UCL-ligamentene på begge hender". Årsakssammenheng mellom plagene med smerter og en lett instabilitet i begge hendene MCP-1-legg og fallet 8.5.18 ble ansett som mest sannsynlig, og samlet vmi ble fastsatt til 6 %.

Selskapet kommenterte deretter Ns spesialisterklæring og fastholdt sine tidligere anførsler om at det ikke var dokumentert årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes senere plager i nakke, rygg og tomler. Forsikrede har fremlagt Navs avslag på søknad om ménerstatning av 24.1.20 og vedtak om godkjenning av tomlene som yrkesskade 24.1.20.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom fallet og plagene i nakke, rygg og tommel, jf. spesialisterklæring til H. Det må legges til grunn en helhetlig vurdering av alle opplysninger i saken, og ikke bare at forsikrede ikke var sykemeldt sommeren 2015. Hva gjelder nakke- og ryggplager ble forsikrede sykemeldt etter hendelsen. Legens notater om at hun ikke var smertepåvirket skyldes at han ikke spurte henne om smerter. Sommeren 2015 var hun 5 uker på ferie i utlandet med plager. Det kan ikke kreves at hun i denne perioden kunne sikre medisinsk dokumentasjon av brosymptomer/plager hun da vitterlig hadde. Da hun deretter prøvde seg tilbake på jobb, ble hun igjen raskt sykemeldt på grunn av plagene etter fallet. Plagene i rygg og nakke er noe annet enn de hofteplager hun hadde tidligere, noe spesialist H. bekreftet i sin erklæring. I Rt. 2010 s. 1547, fant Høyesterett ikke grunn til å legge vekt på at det gikk fire uker fra skadedagen og til forsikrede igjen oppsøkte lege. Videre vises det til LB-2018-133926, der det gikk syv uker mellom hendelsen og noterte nakkeplager, og der retten baserte seg på en bred bevisvurdering inkludert forsikredes egen forklaring.

Selskapets rådgivende lege har ikke lenger spesialistgodkjenning på grunn av høy alder. Hans datter jobber i selskapet og har hatt med saken å gjøre. Hva gjelder plager i tomler må nemnda forholde seg til at ortoped N. og så vel Navs som selskapets rådgivende lege har lagt til grunn at det er årsakssammenheng mellom fallet og skade i tomler. Det kan selskapet ikke overprøve. Selskapet skulle også ha innhentet en uavhengig spesialisterklæring, jf. Rt. 1998 s. 1565 og nemndas sak 2011-024. Det finnes videre ingen annen sannsynlig forklaring på forsikredes plager enn fallet 8.5.15. Trygderetten har basert sin avgjørelse på uttalelsen fra selskapets rådgivende lege. Fallulykken har i tillegg gitt forsikrede en yrkesvalghegning, da hun ikke har en utdanning og falle tilbake på, og i hovedsak arbeidserfaring fra fysiske yrker. Det kreves også erstatning for advokatutgifter på kr 87 750 som er påløpt ut over ca. kr 60 000 som selskapet har dekket. I tillegg kreves advokatutgifter for klagen til Finansklagenemnda.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom fallet og plagene i nakke, rygg og tommel. Det vises særlig til manglende brosymptomer, og at det er andre årsaker som forsikredes sykehistorie før hendelsen, skjevhet i ryggen og degenerative prosesser, som er mer sannsynlige årsaker til de senere plagene. Trygderetten hadde Hs spesialisterklæring ved sin behandling av saken.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om forsikrede har sannsynliggjort årsakssammenheng mellom fallet 8.5.15 og senere plager i rygg, nakke og tommel. Dessuten om hun har krav på erstatning for utgifter til juridisk bistand.

Årsakssammenheng mellom en hendelse og anførte plager foreligger hvis hendelsen var en nødvendig betingelse for plagene og hendelsen er så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig

å knytte ansvar til den, se Rt. 1992 s. 64. Det er den forsikrede/kravstiller som må sannsynliggjøre at det foreligger årsakssammenheng.

Ved sin vurdering av årsakssammenheng vurderer nemnda bare sakens juridiske sider. Den har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta noen medisinsk vurdering. Nemnda overprøver heller ikke legers medisinske skjønn i saken.

Det er i rettspraksis etablert særskilte krav for sammenheng mellom blant annet et traume og bløtdelsskader/nakkesleng mv. I slike saker vil nemnda vurdere om kravene er oppfylt rettslig sett.

Forsikrede har krevd erstatning for plager i rygg, nakke og tomlene.

Som nevnt foran, klaget forsikrede Navs avslag på ménerstatning inn for Trygderetten. Av rettens bemerkninger fremgår at den for så vidt gjelder nakke og korsryggsmerter "ikke foreligger en mest sannsynlig årsakssammenheng mellom skadehendelsen og de plager hun har på tidspunkt nå flere år etterpå". Retten mente imidlertid at selv om det for basisledd for venstre tommel ikke var dokumentert akuttsymptomer eller brosymptomer før etter noe lenger tid, var dette "en skade som er veldig sannsynlig traumatisk betinget dersom leddbåndet er røket, samt at fokus i startfasen forståelig var på andre ting". Retten uttalte derfor at skaden "bør kunne godkjennes dersom den befinner seg på venstre side, men at det bør gjøres en ortopedvurdering".

På grunnlag av spesialisterklæringen til overlege N. har Nav godkjent lett instabilitet i begge MCP 1. ledd – høyre og venstre side – som yrkesskade. Samme dag – 24.1.20 – avslo Nav med henvisning til Trygderettens avgjørelse forsikredes søknad om ménerstatning ved yrkesskade for plager i korsrygg og nakke.

Selskapet er uenig i Trygderettens og Navs avgjørelse for så vidt gjelder plagene i hendene. Nemnda er enig med selskapet i at opplysninger om plager i tommelen/tomlene ikke fins i den tidsnære dokumentasjonen. I skademeldingen til Nav, ultimo mai 2015, heter det at forsikrede tok seg for med hendene, men verken da eller i etterfølgende notater nevnes noe om plager i tommelen/tomlene. Det kan da etter nemndas syn ikke legges til grunn at disse plagene skyldes hendelsen 8.5.15. Nemnda minner om at ved nemndas skriftlige saksbehandling må tidsnære opplysninger tillegges særlig vekt. Nemnda finner således ikke at den kan legge til grunn årsakssammenheng når det ikke kan pekes på noen annen forklaring av smerter og funksjonsudyktighet, se HR-2010-2166-A avsnitt 71.

Heller ikke for plagene i rygg og nakke kan det legges til grunn som mer sannsynlig at det foreligger objektive medisinske funn som kan knytte disse plager til fallet 8.5.15. Plagene skal vurderes etter de prinsipper som er trukket opp for bløtdelsskader, og som nemnda har oppsummert slik: Ulykken må ha hatt tilstrekkelig skadevoldende evne, det må foreligge akuttsymptomer i form av smerter innen to-tre døgn etter ulykken, det må foreligge brosymptomer, det vil si sammenhengende plager fra ulykken og til den kroniske senfasen og plagene etter ulykken må ha et traumatologisk plausibelt forløp, det vil si at utviklingen må følge et forløp som er forenlig med hva man ut fra anerkjent medisinsk viten vil forvente. De fire vilkårene er kumulative, og om ett av dem ikke foreligger, kan det ikke konkluderes med at det er årsakssammenheng.

Spesialist H., som forsikrede innhentet uttalelse fra, la til grunn at fallet hadde skadeevne. Nemnda ser ikke grunn til å betvile det. Forsikrede hadde videre akuttsymptomer for plager i nakke, rygg og sete. Ved første legebesøk etter hendelsen ble notert "får mer vondt i nakke, rygg og sete nå i helgen". Den 25.5.15 noteres plager i nakke, rygg og venstre side/skulder og 1.6.15 også i venstre arm. Forsikrede har etter nemndas syn ikke sannsynliggjort akuttplager i venstre skulder, arm eller venstre side generelt, og det foreligger da ikke årsakssammenheng for disse plagene.

Dokumentasjonen av brosymptomer for plager i nakke og rygg har et lengre opphold det første året. I saken her mangler dokumentasjon av brosymptomer i tidsrommet 12.6.-25.8.15, et opphold på nærmere to og en halv måned. Selv om forsikrede i fire uker av denne tiden var på ferie i utlandet, er det tale om et altfor omfattende opphold. Slik nemnda ser det, er ikke kravet om brosymptomer oppfylt. Forsikredes uttalelse om plager store deler av denne tiden, finner ikke, i en sak som avgjøres på grunnlag av sakens skriftlige dokumenter, å kunne legges grunn.

Forsikrede har også anført at hun ikke hadde plager før hendelsen. Det er imidlertid etter rettspraksis ikke tilstrekkelig for å konstatere årsakssammenheng, se HR-2010-2166-A.

Spesialist H. har ikke konkludert med at det senere påviste prolapset er en følge av fallet og nemnda kan ikke se at det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom prolapset og hendelsen, når dokumentasjonene av brosymptomer opphører ca. 6 uker etter hendelsen.

Nemnda har lagt til grunn at et selskap ikke har noen generell plikt til å utrede saker, se avgjørelse 2018-220. Nemnda kan ikke se at det i denne saken fremstår som en rettsfornektelse dersom selskapet ikke betaler for den av forsikrede innhentede spesialisterklæring eller forestår en videre utredning av forsikrede.

For så vidt gjelder forsikredes krav om dekning av sine utgifter til juridisk bistand kan nemnda ikke se at forsikrede har noe rettslig grunnlag for et slikt krav når forsikrede ikke har fått medhold i sin klage.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).